

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Навчально-науковий видавничо-поліграфічний інститут

повна назва факультету навчально-наукового інституту

ПРОГРАМА
фахового іспиту
для вступу на освітньо-професійну програму підготовки магістра
«Образотворче мистецтво»

*за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація*

Програму ухвалено:

Вченого Радою Навчально-наукового видавничо-
поліграфічного інституту

Протокол № 8 від «25» «березня» 2024 р.

Голова Вченої Ради
Тетяна КИРИЧОК

ВСТУП

Програма з комплексного фахового випробування направлена на відбір здібної молоді для вступу на навчання за освітньо-професійною програмою магістра зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Програму розроблено згідно з навчальними програмами дисциплін передбаченими навчальним планом.

Програма фахового іспиту передбачає перевірку набуття вступником компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Комплексне фахове випробування проводиться в аудиторії 4 академічні години (180 хв.) без перерви у вигляді письмової контрольної роботи і практичної роботи. Кожний вступник отримує комплексне контрольне завдання, що містить теоретичне завдання: два питання з пункту 1 та два питання з пункту 3 — і дає письмову відповідь на кожне з них, а також одне практичне завдання з пункту 2 та одне практичне завдання з пункту 4. Тривалість виконання теоретичних завдань — 30 хв., розробка ескізу ілюстрації за літературним уривком одного з творів, наведених в пункті 2 (текст уривку надається перед виконанням завдання) — 60 хв., рисунок голови людини з плечовим поясом і кистями рук з натури (натурою на кваліфікаційному вступному випробуванні є офіційно зареєстрований/допущений приймальною комісією демонстратор пластичних поз) — 90 хв.

ОСНОВНИЙ ВИКЛАД ПРОГРАМИ

КОМПЛЕКСНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Зміст програми письмової контрольної роботи (частина 1)

Тема 1. Історія виникнення письма. Основні види письма. Термінологія. Шрифт – основний елемент оформлення друкованої продукції. Виникнення графічних знаків яке обумовлене необхідністю збереження та передачі інформації. Зміни форми знаків, що залежать від зміни матеріалів (глина, папірус, пергамент, папір, стилос, каламус, перо). Особливості термінів письмо та шрифт. Письмо — знакова система фіксації мови. Основні види письма: піктографічне, ідеографічне, складове, ліtero-звукове. Книжковий шрифт, його особливості та відмінності від шрифтів інших видів графіки та архітектури. Шрифт — головний засіб передачі друкованої інформації.

Тема 2. Графічні особливості та елементи шрифту. Основні поняття та терміни. Поняття «графема». Графічні форми ліtero-звукового письма. Малюскульне та мінускульне письмо. Елементи літери та основні принципи її будови. Основні та доповнюючи (з'єднувальні шрифти). Засічки (зарубки або серифи) у шрифті. Декоративні елементи. Просвіт між шрифтами, літери. Лінія шрифту: основна та доповнююча. Міжлітерний просвіт. Верхні та нижні виносні елементи рядкових літер. Міжрядкова відстань (інтерліньяж). Урахування оптичних закономірностей при з'єднанні літер у слово. Вплив кута приєднання доповнюючих шрифтів до основних на конструкцію шрифту. Поняття про кут та дукт письма. Метод художньо-графічного аналізу рукописних шрифтів. Типи шрифтів наборний та рисовий. Класифікація шрифту в його історичній послідовності.

Тема 3. Еволюція та історичні типи латинських шрифтів. Основні етапи розвитку письма. Причини еволюції шрифтових форм. Основні етапи розвитку латинського шрифту. Поява ліtero-звукового алфавіту в Середземномор’ї. Становлення древньогрецького капітального почерку. Давньоримський капітальний шрифт. Рустичне письмо. Уніціальне письмо. Півуніціальне письмо. Шрифт раннього Середньовіччя і ірландсько-англосаксонське (острівне) письмо, меровінгське — у Франції, вестготське — в Іспанії, староіталійське — в Італії. Каролінгський мінускул. Готичне письмо: текстура, бастарда, ротунда, швабахер, фрактура. Шрифти епохи Відродження: гуманістичний мінускул, гуманістичний курсив, каліграфічне письмо. Соціальні та гуманітарні умови зміни почерків.

Тема 4. Скорописні шрифтові техніки та їх застосування. Залежність графіки шрифту від інструмента. Особливості роботи ширококінцевим пером. Підготовка ширококінцевого пера. Кут нахилу пера. Кут нахилу літери. Особливості виконання письма за допомогою каламуса, гусиного пера, пера типу «Рондо» та «Редіс». Робота фломастером. Види фломастерів. Підготовка фломастерів. Робота пензлем. Виконання шрифтів іншими інструментами які використовуються в рекламно-афішній та книжковій графіці: круглокінцеве перо, рапідограф, плакатне перо, олівець.

Тема 5. Основні класичні та сучасні латинські шрифти. Поняття про наборний шрифт. Шрифти видань Йоганна Гутенберга. Шрифти антиква епохи Відродження: Ніколи Ієнсона (15 ст.), Альда Мануція (1495–99), Клода Гарамона (16 ст.). Методичні розробки побудови класичних латинських шрифтів по матеріалам колони Трояна (Джонсона), Луки Пачолі, Леонардо да Вінчі, Альбрехта Дюрера, Жофруа Торі, Піранезі, шрифти Ельзевірів, Кезлока, Фурньє, Диго, Бодоні, Бембо, Ван-Дейка, Джона Баскервіля. Сучасні латинські шрифти.

Тема 6. Друкарство в Україні. Друкарська діяльність Київського та Львівського братств. Початок Києво-Печерського друкарства 1616–1624 р. Друкарська діяльність Київського та Львівського братств. Початок Києво-Печерського друкарства 1616–1624 р. Давнє Києво-Печерське друкарство 1616–1720 років.

Тема 7. Орнамент — специфічна форма зображеного мистецтва. Питання походження орнаменту. Національна своєрідність та стиль в орнаменті. Поняття рапорту та мотиву в орнаменті. Ритмічна та метрична організація орнаментального мотиву шляхом чергування, повторення, симетрії, прогресії. Основні види орнаментальних мотивів; геометричні, абстрактні, рослинні, тератологічні, предметні. Роль орнаменту в художньо-графічному оформленні книги та іншої друкованої продукції. Зв'язок манери та техніки виконання орнаменту зі змістом твору та іншими елементами оформлення.

Тема 8. Друкарські шрифти та сучасна практика їх застосування. Класифікація шрифтів та шляхи їх розвитку. Шість основних груп шрифтів, їх характеристика, особливості побудови. Машинний набір та оформлення концепції основного та акцидентного накреслень. Шрифти книг, газет, журналів.

Тема 9. Засоби художньої виразності шрифту, основні критерії якості рисунку шрифту. Закономірності побудови шрифту. Історичні основи формоутворення літери. Основні закономірності побудови шрифту: пропорції,

ритму у шрифті, середня лінія у шрифту, рівновага статика, динаміка у літерах, принцип «золотого перетину» та його функція. Графічна цілісність у шрифтах, оптичні ілюзії у рисунку знаків.

Тема 10. Мистецтво книги та художник. Поняття та терміни. Значення мистецтва видань та роль художника. Поняття та терміни. Роль головного художника у видавничій справі, сфера його діяльності.

Тема 11. Засоби художнього конструювання (дизайну) та оформлення видань. Класифікації засобів оформлення. Показники проекту оформлення видання. Різні засоби оформлення: композиційно-технічні, технічні, матеріальні та зображені. Фактура як виражальний засіб. Звичайне та поширене розуміння фактури. «Матеріальні та нематеріальні» фактури в оформлені книги, тіньові фактури.

Тема 12. Види друкованих видань та їх особливості. Книги, журнал, газета, буклет. Належність книги до одного з видавничих жанрів. Перелік характеристик видання. Поняття «мистецтво книги», «архітектура книги». Оформлення видання, елементи книги. Журнал та газета як вид видання.

Тема 13. Аркушева продукція. Плакат, листівка, промграфіка.

Тема 14. Значення зовнішнього оформлення книги. Конструювання обкладинок. Шрифт як елемент зовнішнього оформлення книги. Проблеми композиції обкладинки. Роль фотографії в зовнішньому оформлені художньої літератури. Орнаментально-декоративні мотиви в зовнішньому оформлені книг. Основні поліграфічні матеріали та їх роль у мистецтві книги.

Тема 15. Зв'язок художнього оформлення в літературного жанру, специфіка вимог до оформлення різних літературних жанрів, зразки видань по темі, аналіз конструктивних і художньо-образних рішень.

Тема 16. Прозовий текст. Полоса набору, поля, проста і складна верстка текстів. Виділення в тексті. Варіанти виділень. Шрифтові виділення (гарнітура, кегль, розбивка, накреслення, колір...). Інші засоби виділення (лінійки, рамки, кольорова підкладка...) Виділення — одна із складових частин цілісного оформлення видання.

Тема 17. Віршований текст. Формати видань віршованих текстів. Побудова віршованого тексту. Три основні варіанти побудови класичних віршів. Три основні варіанти побудови вільних віршів. Полоса набору віршованого тексту, поля, виключка (роздашування) віршів на полосі – симетричне і асиметричне. Верстка віршованих текстів. Два способи верстки –

з нової полоси, підверстку. Заголовки, колонитули, колонцифри додаткові тексти у віршованих виданнях.

Тема 18. Драматургічний текст. Прозовий і віршований драматургічний текст. Елементи драматургічного тексту, композиційна побудова текстових елементів — гарнітура, кегль, репліки, ремарки. Імена діючих осіб (два варіанти верстки в прозовому тексті) і (два варіанти верстки у віршованому тексті). Ремарки — верстка в прозових і віршованих драматичних творах.

Тема 19. Таблиці, висновки, формули. Таблиці цифрові, текстові і таблиці змішані (текст і цифри). Склад таблиць, оформлення таблиць. Вертикальні, горизонтальні лінійки, їхні види. Розташування лінійок в таблицях. Види таблиць — відкриті, закриті, напівзакриті. Варіанти верстки таблиць в полосі набору. Використання кольору в таблицях, графіках, діаграмах.

Тема 20. Рубрикації. головні рубрики — титул, авантитул, шмуцтитули. рубрики — заголовки, початкова полоса кінцева полоса, додаткові тексти — анотація, посвята, епіграф, передмова, післямова, примітки, додатки, бібліографічні довідки, тексти довідкового призначення — зворот титулу, зміст, колонцифра, колонитул, показники, вихідні дані (реквізит).

Тема 21. Ілюстрація та її роль у книзі. Функціональна і змістовна роль ілюстрації у науково-пізнавальній літературі. Роль ілюстрації у виданнях для дітей (дитячі енциклопедії...). Техніки виконання, історичний досвід та сучасні художньо-виражальні можливості матеріалів. Тонові та штрихові (растрові) ілюстрації. Колір в ілюстрації.

Тема 22. Науково-пізнавальні ілюстрації. Предметні зображення, адресність і завдання ілюстрацій науково-пізнавальної літератури особливості ілюстрацій, їхня інформативність — фотографії, малюнки. ілюстрації описово-пізнавальні, художньо-образні ілюстрації, їх особливості, можливості, призначення. Колір у науково-пізнавальній літературі. введення кольору в ілюстрації: графіки, діаграми, схеми і т. д. упорядкування ілюстративного матеріалу. поєднання в одному виданні кольорових і чорно-білих ілюстрацій.

Тема 23. Загальні питання пов'язані з розташуванням ілюстрації у виданні. ілюстрації на ширину полоси, відкриті, закриті, оборочні, з виходом на поле, розміщення ілюстрацій відносно «свого» тексту, фрагментація та верстка ілюстрацій «під обріз». композиція підписів під малюнками, верстка ілюстрацій і текстівок симетрична та асиметрична, по вертикалі і по горизонталі.

Тема 24. Типометрична система вимірювання: Фурньє і Дідо. Одиниці виміру в типометричній системі: пункт, квадрат, співвідносність типометричної

і метричної систем. Рядкомір. Шрифти, їхні розміри, накреслення, пробільний матеріал – (інтерліньяж), шрифт як потужний виражальний засіб. Полоса набору, її формат, розташування на сторінці, поля – як простір, їх визначення, розмір, співвідношення. Колонитул, його різновиди, розміщення на сторінці. Колонцифра як пошуковий елемент, її розташування, розмір.

Тема 25. Робочий макет – розгортка. Модульна сітка як організовуюча система книжки. Побудова модульної сітки з урахуванням усіх елементів оформлення. «Просторовий» макет – як завершальний етап оформлення проекту видання.

Тема 26. Елементи оформлення: Обкладинка. Оправа, (суперобкладинка), матеріали покриття сторінок. Елементи титулу: авантитул, одинарний титул, фронтиспис і титул, розгорнутий титул, контратитул. Акцентування на титулі. Сприйняття і значимість акцентів. Варіанти розташування шрифтових груп. Інформація на титулі – обов'язкова і додаткова, ілюстрація, її місце і необхідність, декор. різноманітність композиційних рішень *титульного аркуша, його виразність*.

Тема 27. Симетрія і асиметрія в книзі, зокрема, на титулі. Горизонталь і вертикаль – важливі чинники в побудові композицій на сторінці. Вибір гарнітури шрифту, кеглю і його накреслення, поєднання різних гарнітур. Розрахунок макету і вихід на кратну долю друкованих аркушів. Зворот титулу і реквізит як співзвучні сторінки в організації книжкового простору.

Тема 28. Ілюстративні матеріали. Ілюстрація сюжетно-тематична, предметно-тематична, науково-пізнавальна. Фотографія, її підготовка і редагування для видання. Місце і значення ілюстративного матеріалу у підготовці видання. Використання ілюстративних матеріалів як перетікання з розвороту на розворот, як кольорова вклейка з відповідною схемою побудови розворотів за модульною сіткою.

Тема 29. Типи оправ. Конструктивні елементи книги. Конструкції оправ, використання матеріалів для оправ. Типи оправ, їх застосування і поширення. Обкладинки, оправи. Спорідненість і відмінність. Футляр, коробка, суперобкладинка (клапани та їхнє оформлення). Форзац. Функції та варіанти його оформлення.

Тема 30. Оформлення оправ та обкладинок. Типи оформлення. Технічні можливості. Оформлення шрифтовими засобами, використання кольору, фактур. Застосування в оформленні орнаментально-декоративних елементів. Політипаж. Предметно – тематичні засоби оформлення. Сюжетно-тематичне і

шрифтове вирішення обкладинок. Блінт і конгрев як технічні засоби вирішення художніх завдань. Різноманітність композиційних рішень. Композиційно-художня цілісність і єдність оправи, обкладинки з іншими елементами оформлення книги.

2. Практичне завдання №1 комплексного фахового випробування

Нарисувати ескіз ілюстрації за уривком літературного твору, використовуючи папір білого кольору для рисунку, розміром А3 або А4 та графічні художні матеріали за вибором вступника (олівець, лайннер, туш, перо). Текст літературного уривку надається перед виконанням завдання. Літературний уривок роздруковується гарнітурою Times New Roman, шрифтом розміром 14 друкарських пунктів, через 1,5 міжрядкових інтервали на аркуші білого паперу розміром А4. У наданому уривку кількість друкованих знаків з пробілами не перевищує 1800. Для виконання практичного завдання всі вступники отримують однаковий літературний уривок.

Список літературних творів, пропонованих для виконання практичного завдання

1. І. Котляревський «Енеїда».
2. І. Котляревський «Наталка Полтавка».
3. Т. Шевченко «Катерина».
4. Т. Шевченко. Поезії.
5. І. Франко. Поезії.
6. Леся Українки. Поезії.
7. Леся Українка. Драма-феєрія «Лісова пісня».
8. М. Коцюбинський «Тіні забутих предків».
9. В. Сосюра «Любіть Україну!».
10. П. Загребельний «Роксолана».
11. Л. Костенко. Поезії.

3. Зміст програми письмової контрольної роботи (частина 2)

Тема 1. Роль і значення рисунка у різних видах та жанрах образотворчого мистецтва. Необхідність доброго володіння рисунком для художників-графіків. Художні матеріали, прийоми роботи.

Тема 2. Рисунок в історії світового мистецтва. Методика роботи над рисунком. Послідовність, поетапність виконання рисунка. Різновиди рисунка.

Тема 3. Поняття об'ємності, просторовості та площинності в рисунку. Використання різних форм перспективи. Взаємозв'язок всіх елементів рисунка. Тонова, просторова, стильова цілісність рисунка.

Тема 4. Зображення людини як найскладнішого і найважливішого об'єкту в світовому мистецтві. Закономірності та особливості зображення голови людини. Зображенально-виражальні засоби рисунка і їх застосування в учбовому рисунку голови.

Тема 5. Методична послідовність ведення рисунка голови людини. Історія розвитку методики рисування голови. Просторовий та площинний принципи побудови рисунка голови.

Тема 6. Рисування голови в ракурсі. Закономірності просторової та функціональної зміни форм. Передача психологічного стану зображененої натури.

Тема 7. Конструктивно-анatomічний аналіз будови голови людини. Вікові та статеві відмінності будови, пропорцій, пластики. Зображення голови людини в образотворчому мистецтві різних часів і народів.

Тема 8. Лінійно-конструктивна побудова зображення тіла людини на основі її анатомічної сутності.

Тема 9. Конструктивно-тоновий рисунок тіла людини, пластичний зв'язок форм.

Тема 10. Тоновий рисунок з живої моделі, рисунок в середовищі; зв'язок форм тіла і середовища.

Тема 11. Тіло людини в динаміці. Зображення людської постаті в русі. Роль і значення начерку і короткочасного рисунка у вивчені рухомої постаті, тіла людини в стані руху.

Тема 12. Взаємозв'язок будови тіла людини і складок одягу. Драпіровки і складки одягу на постаті людини, що перебуває у стані руху. Основні принципи побудови складок тканини.

Тема 13. Значення вміння володіти рисунком з пам'яті та уяви для художника-графіка. Допоміжні засоби і прийоми удосконалення пам'яті та розвитку здатності творчої уяви.

Тема 14. Поясний портрет людини. Виявлення в рисунку характеру натури. Використання художньо-образних прийомів.

Тема 15. Короткочасні рисунки голови з плечовим поясом. Конструктивно-тоновий рисунок з одягненої чоловічої натури (без середовища) на виявлення зв'язку тіла з пластикою складок одягу. Зображення одягненої людської постаті в інтер'єрі кімнати.

Тема 16. Передача характеру моделі емоційного стану за допомогою художньо-технічних засобів

Тема 17. Специфіка рисування тематичної постановки. Композиційні, технічні, образні, пластичні засоби. Творча інтерпретація натури.

Тема 18. Значення дотримання методичної послідовності – з початку роботи до її завершення – при виконанні академічних завдань.

Тема 19. Індивідуальні і типові риси в портреті, основи типізації образу.

Тема 20. Композиційний рисунок. Пластичність, конструктивність, декоративність, цільність, образність.

Тема 21. Пластичний зв'язок тіла людини з одягом. Особливості рисування одягненої людської постаті. Історичний огляд вирішення проблеми взаємозв'язку тіла та одягу /драпіровок/ в образотворчому мистецтві.

Тема 22. Побудова об'ємно-просторового зображення одягненої моделі в динамічній позі.

4. Практичне завдання №2 комплексного фахового випробування

Нарисувати голову людини з плечовим поясом і кистями рук, використовуючи папір білого кольору для рисунку розміром А1 або А2 та графічні художні матеріали, за вибором вступника (олівець, вугілля, сепія, сангіна, соус).

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Під час комплексного фахового випробування заборонено користуватися: довідниками, смартфонами, телефонами, персональними комп'ютерами тощо. Користуватися натурою не заборонено, тому з дозволу приймальної комісії в аудиторії, де буде проходити комплексне фахове випробування з дисципліні «Рисунок і перспектива», буде присутній офіційно зареєстрований/допущений демонстратор пластичних поз. Розмовляти з демонстратором пластичних поз під час проведення комплексного фахового випробування заборонено.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ
комплексного фахового випробування
за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація

На комплексному фаховому випробуванні вступник отримує екзаменаційний білет, що містить теоретичне завдання: два питання за темами з пункту 1 та два питання за темами пункту 3, а також одне практичне завдання з пункту 2 та одне практичне завдання з пункту 4.

Відповіді на питання комплексного теоретичного завдання оцінюються за бальною шкалою за таким порядком визначення:

Відповіді на питання теоретичного завдання письмової контрольної роботи (частина 2)

Максимальний ваговий бал за одне питання теоретичного завдання — 8:

- повна відповідь з поясненнями, прикладами (не менше 90% потрібної інформації) — 8 балів;
- повна відповідь з деякими недоліками (не менше 80% потрібної інформації) — 7–6 балів;
- правильна відповідь зі скороченим набором пояснень, прикладів, (не менше 75% потрібної інформації) — 5–4 бали;
- неповна відповідь, в якій відсутні принципові неточності (не менше 60% потрібної інформації) — 3–1 бали;
- неповна відповідь з грубими помилками та (або) принциповими неточностями (менше 60% потрібної інформації) або відсутність відповіді — 0 балів.

Максимальний ваговий бал за відповіді на два питання теоретичного завдання письмової контрольної роботи (частина 2) — **16**.

Відповіді на питання теоретичного завдання письмової контрольної роботи (частина 1)

Максимальний ваговий бал за одне питання теоретичного завдання — 8:

- повна відповідь з поясненнями, прикладами (не менше 90% потрібної інформації) — 8 балів;
- повна відповідь з деякими недоліками (не менше 80% потрібної інформації) — 7–6 балів;

- правильна відповідь зі скороченим набором пояснень, прикладів, (не менше 75% потрібної інформації) — 5–4 бали;
- неповна відповідь, в якій відсутні принципові неточності (не менше 60% потрібної інформації) — 3–1 бали;
- неповна відповідь з грубими помилками та (або) принциповими неточностями (менше 60% потрібної інформації) або відсутність відповіді — 0 балів.

Максимальний ваговий бал за відповіді на два питання теоретичного завдання письмової контрольної роботи (частина 1) — **16**.

Критерії оцінювання рисунку голови людини з плечовим поясом і кистями рук (практичне завдання №2)

Максимальний ваговий бал — 34:

- розробка композиції зображення на площині за законами лінійної перспективи з дотриманням вірних пропорцій людини, здійснення правильної конструктивно-анатомічної побудови зображення людини та ретельним моделюванням форми (не менше 90% потрібної інформації) — 27–34 бали;
- розробка композиції зображення на площині за законами лінійної перспективи з дотриманням вірних пропорцій людини, здійснення правильної конструктивно-анатомічної побудови зображення людини та ретельним моделюванням форми з непринциповими неточностями (не менше 80% потрібної інформації) — 26–20 балів;
- розробка композиції зображення на площині за законами лінійної перспективи з дотриманням вірних пропорцій людини, виконання правильної конструктивно-анатомічної побудова зображення людини та ретельним моделюванням форми, з непринциповими неточностями моделюванням форми (не менше 75% потрібної інформації) — 19–13 балів;
- розробка композиції зображення на площині за законами лінійної перспективи з дотриманням вірних пропорцій людини, здійснення правильної конструктивно-анатомічної побудови зображення людини та ретельним моделюванням форми, з непринциповими неточностями в конструктивно-анатомічній побудові зображення людини (не менше 65% потрібної інформації) — 12–7 балів;
- розробка композиції зображення на площині за законами лінійної перспективи з дотриманням вірних пропорцій людини, здійснення правильної конструктивно-анатомічної побудови зображення людини та ретельним моделюванням форми, в якій відсутні принципові неточності (не менше 60% потрібної інформації) — 6–1 балів;
- розробка композиції зображення на площині за законами лінійної перспективи з дотриманням вірних пропорцій людини, здійснення правильної конструктивно-анатомічної побудови зображення моделі та ретельним моделюванням форми в якій присутні грубі помилки та (або) принципові

неточності (менше 60% потрібної інформації) або відсутність відповіді — 0 балів.

Критерії оцінювання ескізу ілюстрації (практичне завдання №1)

Максимальний ваговий бал за практичне завдання — 34:

- лаконічна передача обраними технічними засобами змісту літературного твору (уривку) з ясним та чітким відтворенням художнього задуму в композиції, виразним використанням художніх прийомів, композиційних і графічних акцентів в розробці ілюстрації (не менше 90% потрібної інформації) — 27–34 бали;

- лаконічна передача обраними технічними засобами змісту літературного твору (уривку) з ясним та чітким відтворенням художнього задуму в композиції, виразним використанням художніх прийомів, композиційних і графічних акцентів в розробці ілюстрації з непринциповими неточностями (не менше 80% потрібної інформації) — 26–20 балів;

- лаконічна передача обраними технічними засобами змісту літературного твору (уривку) з ясним та чітким відтворенням художнього задуму в композиції, виразним використанням художніх прийомів, композиційних і графічних акцентів в розробці ілюстрації, з непринциповими неточностями у передачі змісту літературного твору (уривку) (не менше 75% потрібної інформації) — 19–13 балів;

- лаконічна передача обраними технічними засобами змісту літературного твору (уривку) з ясним та чітким відтворенням художнього задуму в композиції, виразним використанням художніх прийомів, композиційних і графічних акцентів в розробці ілюстрації, з непринциповими неточностями у передачі змісту літературного твору (уривку) та техніці виконання (не менше 65% потрібної інформації) — 12–7 балів;

- лаконічна передача обраними технічними засобами змісту літературного твору (уривку) з ясним та чітким відтворенням художнього задуму в композиції, виразним використанням художніх прийомів, композиційних і графічних акцентів в розробці ілюстрації,, в якій відсутні принципові неточності (не менше 60% потрібної інформації) — 6–1 балів;

- лаконічна передача обраними технічними засобами змісту літературного твору (уривку) з ясним та чітким відтворенням художнього задуму в композиції, виразним використанням художніх прийомів, композиційних і графічних акцентів в розробці ілюстрації, в якій присутні грубі помилки та (або) принципові неточності (менше 60% потрібної інформації) або відсутність відповіді — 0 балів.

Загальна оцінка за комплексне фахове випробування обчислюється як проста арифметична сума вагових балів за результатами теоретичних і практичних завдань. Таким чином, за результатами комплексного фахового випробування вступник може набрати від 0 до 100 балів.

«Правила прийому до КПІ ім. Ігоря Сікорського в 2023 році» вимагають при обчисленні конкурсного балу застосовувати шкалу оцінювання ЕВІ (100...200 балів), тому набрані за комплексне фахове випробування бали перераховуються згідно з таблицею:

Таблиця відповідності оцінок РСО (60...100 балів)
оцінкам 200-бальної шкали (100...200 балів)

шкала РСО	шкала 100...200	шкала РСО	шкала 100...200	шкала РСО	шкала 100...200	шкала РСО	шкала 100...200
60	100	70	140	80	160	90	180
61	105	71	142	81	162	91	182
62	110	72	144	82	164	92	184
63	115	73	146	83	166	93	186
64	120	74	148	84	168	94	188
65	125	75	150	85	170	95	190
66	128	76	152	86	172	96	192
67	131	77	154	87	174	97	194
68	134	78	156	88	176	98	196
69	137	79	158	89	178	99	198
						100	200

Приклад типового завдання комплексного фахового випробування:

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Навчально-науковий видавничо-поліграфічний інститут
Кафедра графіки**

**Комплексне фахове випробування
за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація**

Комплексне контрольне завдання №1

Теоретичне завдання:

1. Визначити історичні етапи формування книжкової форми. *Максимальний ваговий бал — 8.*
2. Визначити конструктивні елементи титулу і засоби їх оформлення. *Максимальний ваговий бал — 8.*
3. Розкрийте особливості начерку та замальовки. *Максимальний ваговий бал — 8.*
4. Опишіть етапи рисування фігури людини в русі. *Максимальний ваговий бал — 8.*

Практичне завдання:

1. Нарисувати голову людини з плечовим поясом і кистями рук (рисунок з натури), використовуючи графічні художні матеріали. *Максимальний ваговий бал — 34.*
2. Розробка ескізу ілюстрації та передача обраними технічними засобами змісту літературного твору (уривку). *Максимальний ваговий бал — 34.*

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

Частина 1

1. Валуєнко Б. В. Архітектура книги. Київ, 1976. 156 с.
2. Іванов С. Основи композиції видання: посібник. Львів, 2013. 232 с.
3. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник. 2-е вид., випр. і доп. Київ, 2007. 492 с.
4. Дурняк Б. В., Ткаченко В. П., Чеботарьова І. Б. Стандарти в поліграфії та видавничій справі. Львів, 2011. 320 с.
5. Енциклопедія видавничої справи. Харків, 2008. 320 с.
6. Інструкція про присвоєння Міжнародного стандартного номера книги в Україні. Київ, 1998. 16 с.
7. Різник М. Г. Письмо і шрифт. Київ, 1978.
8. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця. Київ, 2005. 240 с.
9. Шевченко В. Е. Характеристика шрифту як способу поліграфічного відтворення тексту: конспект лекцій для студентів відділення «Видавнича справа та редактування» з курсу «Шрифтознавство». Київ, 2005. 106 с.
10. Шевченко В. Е. Оформлення сучасного газетного видання. Київ, 2003. 344 с.
11. Шевченко В. Е. Видавнича марка (логотип) як фіrmовий знак видавця. Друкарство. 2004. № 3 (56). 43-45с.
12. Таранов Н. Мистецтво рукописного шрифту. Київ, 1993. 160 с.

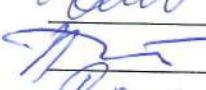
Частина 2

1. Іванов-Ахметов В. Навчальний рисунок. 2011. 132 с.
2. Сухенко В. Рисунок. Навчальний посібник. 2004. 184 с.
3. Bammes G. A Complete Guide to Anatomy for Artists & Illustrators. 2017. 504 p.
4. Jacobs M. The Art of Composition: A Simple Application of Dynamic Symmetry. 2018. 168 p.
5. Lauricella M. Morpho: Hands and Feet: Anatomy for Artists. 2019. 96 p.
6. Lauricella M. Morpho: Simplified Forms: Anatomy for Artists. 2019. 96 p.
7. Maughan W. The Artist's Complete Guide to Drawing the Head. 2004. 160 p.
8. Smith S. Anatomy, Perspective and Composition for the Artist. 2014. 224 p.
9. Dow A. W. Composition: A Series of Exercises in Art Structure for the Use of Students and Teachers. 1998. 160 p.

Допоміжна

1. СОУ 18.1-02477019-11:2014. Поліграфія. Видання для дітей. Загальні технічні вимоги.
2. ДСанПіН 5.5.6.-138-2007. 138-2007. Державні санітарні правила і норми. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей.
3. СОУ 18.1-02477019-03:2015. Газети. Технічні умови.
4. СОУ 18.1-02477019-06:2015. Журнали. Технічні умови.
5. СОУ 18.1-02477019-14:2015. Видання книжкові. Технічні умови.
6. СОУ 18.1-02477019-07:2015. Поліграфія. Підручники і навчальні посібники для загальноосвітніх навчальних закладів. Загальні технічні вимоги.
7. ДСТУ 7157:2010. Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості.
8. СОУ 18.1-02477019-04:2015. Альбоми. Технічні умови.
9. СОУ 18.1-02477019-02:2015. Видання аркушеві. Технічні умови.
10. ДСТУ 4489:2004. Видання книжкові та журнальні. Вимоги до форматів.
11. ДСТУ 3017 – 95. Видання. Основні види. Терміни та визначення.
12. ДСТУ 3018-95. Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення.
13. ДСТУ 29.5.2001. Видання книжкові. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.
14. ДСТУ 29.4-2001. Обкладинки та палітурки. Типи.
15. ДСТУ 3772:2013. Оригінали для поліграфічного відтворення. Загальні технічні вимоги.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

 Світлана ОЛЯНІНА, зав. кафедри графіки
 Тетяна ОСИПОВА, доцент
 Юрій ПШЕНИЧНИЙ, доцент
 Олексій РУДЕНКО, доцент
 Юрій КОРЕНЮК, доцент

Програму рекомендовано:

Кафедрою графіки

Протокол № 6 від «20» березня 2024 р.

Завідувачка кафедри Світлана ОЛЯНІНА